

ARI JYS IR DZEIVOJIS LATGOLAI

Tys ir kaidreizejais ilggadeigais Leivonu un pēc tam Kolupa draudzes prāvests Vitalijs Treibšo (1872—1944), kas savu myužu un prīstera gaitas gān ir socis kaimiņu — leitovišu zemē, bet, zynodams par goredznīku tryukumu Latgolā, ir izsacejis vēlēšonūs porīt uz tūreizejū Mogilevas arhidiecézi. Sokumā jys ir īcalts par Pīterpiļs katedrales vikaru, bet jau 1902. godā teik porcalts taidā pošā omotā uz Leivonim, kur pēc prāvesta novel pats kļūst par lelos draudzes vadeitoju.

Leivonūs energiskajam prīsteram atsaver plašs dorba lauks. Blokus teišajim goredznīka pīnokumim un narimteigajai vēlmei bazneicas izskotu porveidot leidz pat grezneibai, kas prosa daudz laika un pyuļu, prāvests ceņšās tautā īdzeivynot nacionālū goru, tīksmi pēc izgleiteibas, un apzīnu par kūpdareibas nūzeimī.

V. Treibšo, nasabeistūt cara valdeibas rusifikatoru draudu, bārnim skūlās ticeibas moceibu skaidroj jūs dzymtajā volūdā un vysai tautai atgodynoj nasakaunēt sovas volūdas. Tāpēc arī Leivonu draudzes lūcekli nav kautrējušīs sabīdriskos vītos ni runot, ni dzīdot latviski.

Kad sakarā ar 1905. goda revolucijas nūtykumim Leivonūs isarūn sūda ekspedīcijas porstovis, lai registreitu un pēc tam sūdeitu par pīsadaļišonu revolucijā aizdūmos turātas personas, prāvests V. Treibšo drūši nūsastoj zemnīku aizstova lūmā un ar savu autoritāti un taktu panok

tū, ka nīvīns nu Leivonu poģosta zemnīkim nateik nūtīsots.

Taipat V. Treibšo pēc 1005. goda, uz-austūt cereibom uz breivokom dīnom, izīt naatlaideigā ceinā ar krīvu varas īstodem par taidas skūlas nūdybnošonu Leivonu draudzes bārnim, kurā skūlotojs byutu latvīts — katols, bet na pareizticeigais krīvs, jo pādejī, Fr. Trasuna vordim ru-nojūt, «pi mums Latgolā porok mīļoj iz-pideit misionaru pīnokumus, par bārnū patīsu apģaismošonu moz ryupejās un vysu savu saprasšonu izlītoj, lai latvīšus porvārstu par pareizticeigim».

Ar prāvesta V. Treibšo vordu arī saistots vysu to laika latvyskūs bīdreibu or-ganizeišonas un vadeišonas dorbs Leivo-nūs.

1908. godā Latgolā rūnās pyrmos lauk-saimnīceibas bīdreibas un vīna nu tom, pasateicūt V. Treibšo godeibai, Leivonūs.

1909. godā V. Treibšo organizej un pēc tam ilgus godus vada Leivonu krojaizda-vu sabīdreibu. — Sabīdreiba uzcej dīvsto-vu myura āku, kur atrūn vītu sareikojū-mu zāle ar 400 sādvitom, veikals un nū-lyktovu telpas. Sabīdreiba aizdūd zemnīkim naudu zemes pērķšonai un izīšonai vīn-sātos, topēc jau 1913. godā tai ir vairok kai 700 bīdrū.

Ar V. Treibšo godeibu Leivonūs nūsa-dybnojoj arī patārātoju bīdreiba, ģunš-dzēsēju bīdreiba un vīna nu pyrmajom

lūpkūpeibas porraudzeibas bīdreibom Lat-golā.

1916. godā V. Treibšo kļūst par vadei-toju Latgalīšu paleidzeibas bīdreibas kara upurim nūdaļai Leivonūs.

Tāpēc nav josabreinoj, ka Leivoni teik mināti storp pyrmajim rūseigokajim kūp-darbeibas organizaciju centrim Latgolā, un prāv. V. Treibšo ir peļnejis, ka jo vor-du sauc storp ģolvonajim sabīdrisko dor-ba rūsynotojīm.

Arī pēc porsacejšonas uz Kolupu 1918. godā V. Treibšo naatstoj nūvortā sabīdris-kū dorbu un leidz pādejim dzeives brei-žim ir sovim draudzes lūceklim lobs pa-dūmdevējs un izpaleigs vysūs ģadejumūs.

Strododams Kolupā, V. Treibšo uz Rei-gas arhiveiskupa A. Springoviča īrūsyno-jumu godoj par filialbazneicas ceļšonu Randaukā, kur kaidreizejū mozū kūka kapleicu krīvi 1916. godā beja nūjaukušī. Pasateicūt V. Treibšo pyuleim, ar ticeigūs zīdojumim un valdeibas pabolstu Randau-kā teik uzcalta na vysā lela bazneica, kū 1936. goda oktobrī īsvētej tūreizejais Aģ-lyunas dekans Dr. A. Broks. Tei palīk Kolupā draudzes prāvesta porziņā un ap-ryupē.

Latvijas valdeiba prāvestu Vitaliju Treib-šo par nūpalnim tautas lobā ir apbolvo-juse ar Treju zvaigžņu ordeni.

Jonš BROKS,
Kekavā, 1990. goda 19. jūnī